

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

16. června 2016*

„Kasační opravný prostředek — Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Článek 81 ES — Trhy s práškem a granulemi karbidu vápníku, jakož i s magnéziiovými granulemi na významné části Evropského hospodářského prostoru — Určování cen, rozdělení trhů a výměna informací — Nařízení (ES) č. 773/2004 — Články 12 a 14 — Právo být vyslechnut — Neveřejné slyšení“

Ve věci C-154/14P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 2. dubna 2014,

SKW Stahl-Metallurgie GmbH, se sídlem v Unterneukirchenu (Německo),

SKW Stahl-Metallurgie Holding AG, se sídlem v Unterneukirchenu,

zastoupené A. Birnstielem a S. Jankou, Rechtsanwälte,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelky),

další účastníci řízení:

Evropská komise, zastoupená G. Meessenem a R. Sauerem, jako zmocněnci, ve spolupráci s A. Böhlkem, Rechtsanwalt,

žalovaná v prvním stupni,

Gigaset AG, dříve Arques Industries AG, se sídlem v Mnichově (Německo),

vedlejší účastník v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz, předseda čtvrtého senátu, vykonávající funkci předsedy pátého senátu, D. Šváby (zpravodaj), A. Rosas, E. Juhász a C. Vajda, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: I. Illéssy, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 13. května 2015,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 3. září 2015,

* Jednací jazyk: němčina.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se SKW Stahl-Metallurgie GmbH (dále jen „SKW“) a SKW Stahl-Metallurgie Holding AG (dále jen „SKW Holding“) domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 23. ledna 2014, SKW Stahl-Metallurgie Holding a SKW Stahl-Metallurgie v. Komise (T-384/09, nezveřejněný, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2014:27,), kterým Tribunál zamítl jejich žalobu směřující ke zrušení rozhodnutí Komise C(2009) 5791 final ze dne 22. července 2009 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/39.396 – Činidla na bázi karbidu vápníku a hořčíku pro ocelářský a plynárenský průmysl) (dále jen „sporné rozhodnutí“) v rozsahu, v němž se jich týká, a podpůrně ke zrušení nebo snížení pokuty, která jim byla tímto rozhodnutím uložena.

Právní rámec

Nařízení (ES) č. 1/2003

- 2 Článek 23 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) zní následovně:

„Komise může rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

- a) se dopouštějí jednání v rozporu s články 81 nebo 82 [ES] nebo
- b) porušují rozhodnutí nařizující předběžná opatření podle článku 8 nebo
- c) nesplní nabídku závazku, kterou jsou vázány na základě rozhodnutí podle článku 9.

Pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.

Pokud protiprávní jednání sdružení souvisí s činností jeho členů, nesmí pokuta přesáhnout 10 % součtu celkového obratu všech členů aktivních na trhu dotčeném protiprávním jednáním sdružení.“

Nařízení (ES) č. 773/2004

- 3 Článek 12 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 773/2004 ze dne 7. dubna 2004 o vedení řízení Komise podle článků 81 a 82 Smlouvy o ES (Úř. věst. 2004, L 123, s. 18) ve znění nařízení Komise (ES) č. 622/2008 ze dne 30. června 2008 (Úř. věst. 2008, L 171, s. 3, dále jen „nařízení č. 773/2004“) stanoví:

„Komise poskytne stranám, kterým určí prohlášení o námitkách, možnost přednést ústně svá stanoviska při slyšení, pokud o to požádají ve svých písemných vyjádřeních.“

- 4 Článek 14 odst. 6 až 8 tohoto nařízení stanoví následující:

„6. Slyšení nejsou veřejná. Každá osoba může být slyšena sama nebo v přítomnosti jiných osob vyzvaných k účasti na řízení, přičemž je nutno respektovat oprávněné zájmy podniků na zachování jejich obchodních tajemství a jiných důvěrných informací.

„7. Úředník pro slyšení může stranám, kterým bylo určeno prohlášení o námitkách [zasláno oznámení námitek], stěžovatelům, jiným vyzvaným osobám, službám Komise a orgánům členských států dovolit, aby během slyšení kladly otázky.

8. Výpovědi každé osoby se při slyšení zaznamenávají. Záznam slyšení bude na žádost poskytnut osobám, které se slyšení zúčastnily. Přitom je nutno respektovat oprávněný zájem účastníků řízení na zachování jejich obchodních tajemství a jiných důvěrných informací.“

Jednací řád Tribunálu

- 5 Ve znění použitelném na žalobu na neplatnost podanou navrhovatelkami stanoví čl. 48 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu následující:

„Nové důvody nelze předkládat v průběhu řízení, ledaže by se zakládaly na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení.

Předloží-li účastník v průběhu řízení nový důvod podle předchozího pododstavce, může předseda po uplynutí běžných procesních lhůt určit na základě zprávy soudce zpravodaje a po vyslechnutí generálního advokáta druhému účastníku řízení lhůtu k tomu, aby se k takovému důvodu vyjádřil.

Posouzení přípustnosti důvodu se provede až v rámci rozsudku, jímž se končí řízení.“

Skutečnosti předcházející sporu:

- 6 Skutečnosti předcházející sporu byly uvedeny v bodech 2 až 4, 24 až 33, 43 a 63 napadeného rozsudku a mohou být shrnuty následovně.
- 7 Řízení vedoucí k přijetí sporného rozhodnutí bylo zahájeno na základě žádosti o poskytnutí ochrany na základě oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3), kterou podala dne 20. listopadu 2006 společnost Akzo Nobel NV.
- 8 Na základě kontrol provedených dne 16. ledna 2007, jakož i žádostí o informace zaslaných společností zúčastněným v řízení od 11. července 2007, Komise zaslala dne 24. června 2008 těmto společnostem oznámení námitek. Komise v nich vytkla zejména společnosti SKW, že se účastnila kartelové dohody o cenách v rozporu s článkem 81 ES na trhu karbidu vápnicku a hořčíku pro ocelářský a plynárenský průmysl v Evropském hospodářském prostoru (EHP), s výjimkou Irska, Španělska, Portugalska a Spojeného království v období od 22. dubna 2004 do 16. ledna 2007. Kromě toho, jelikož Evonik Degussa GmbH (dále jen „Degussa“) a SKW Holding postupně vlastnily přímo či nepřímo 100 % kapitálu společnosti SKW, Komise v tomto oznámení námitek uvedla, že má rovněž v úmyslu rozhodnout, že za jednání společnosti SKW je zodpovědná jednak Degussa, a to v období od 22. dubna 2004 do 30. srpna 2004, tj. okamžik, kdy SKW byla převedena společnosti SKW Holding a jednak společnost SKW Holding, a to v období od 30. srpna 2004 do 16. ledna 2007.
- 9 V písemných připomínkách ze dne 6. října 2008 zaslaných Komisi v odpovědi na oznámení námitek navrhovatelky požádaly, aby mohly předložit na slyšení své argumenty týkající se zejména skutečného výkonu rozhodujícího vlivu společnosti SKW Holding na společnost SKW v období protiprávního jednání, vzhledem k pokračování rozhodujícího vlivu společnosti Degussa na SKW, a to i po odkupu posledně uvedené společnosti společností SKW Holding.
- 10 Dopisem ze dne 31. října 2008 navrhovatelky požádaly úředníka pro slyšení, aby mohly předložit argumentaci týkající se údajného vlivu společnosti Degussa na SKW neveřejně. Na podporu této žádosti uvedly, že na společnosti Degussa závisí hospodářské přežití společnosti SKW, neboť jí prvně

jmenovaná společnost dodává téměř veškeré zásoby karbidu vápníku, který uvádí na trh a jednak že obě společnosti v současné době jednájí o nové smlouvě o dodávkách. Dodaly, že předložení této argumentace za přítomnosti společnosti Degussa by vážně ohrozilo obchodní vztahy mezi touto společností a společností SKW a mohlo by vést k postihům ze strany společnosti Degussa.

- 11 Dne 5. listopadu 2008 navrhovatelky zaslaly Komisi nový dopis, v němž navrhly, že „praktickým řešením“ by mohlo být to, že Degussa získá přístup k jejich vyjádření přednesenému na neveřejném slyšení až po skončení roku 2008 nebo po uzavření nové smlouvy o dodávkách mezi těmito dvěma podniky. Dne 6. listopadu 2008 navrhovatelky předložily upřesnění důvodů pro jejich žádost o možnost předložit část argumentace na neveřejném slyšení, jakož i obsahu této argumentace a zopakovaly svůj návrh na alternativní řešení.
- 12 Dopisem ze dne 6. listopadu 2008 úředník pro slyšení jejich žádost zamítl. Nejprve uvedl, že tato žádost není *stricto sensu* založena na legitimním zájmu na ochraně obchodního tajemství a jiných důvěrných informací. Uvedl, že ji přezkoumá z pohledu jejich práva být vyslechnuty. V tomto ohledu uvedl, že dotčená argumentace navrhovatelek se týká jednání společnosti Degussa, a aby ji Komise mohla zohlednit jako polehčující okolnost, její důkazní hodnota musí být ověřena srovnáním s prohlášením, které má být obdrženo od společnosti Degussa. Kromě toho neveřejným slyšením by byla společnost zbavena práva vyjádřit se ústně k tvrzením navrhovatelek, která ji přinejmenším nepřímou obviňují. Dodal, že alternativní řešení předložené navrhovatelkami není proveditelné, neboť není jistý ani okamžik ukončení vyjednávání mezi navrhovatelkami a společností Degussa a ani jejich výsledek.
- 13 Slyšení se konalo ve dnech 10. a 11. listopadu 2008.
- 14 Dopisem ze dne 28. ledna 2009 navrhovatelky poté, co připomněly svou žádost zamítnutou dopisem úředníka pro slyšení, která byla uvedena v bodě 12 tohoto rozsudku, uvedly, že vyjednávání mezi společností SKW a společností Degussa vedla mezitím k uzavření nové smlouvy o dodávkách, a že tedy nic nebrání tomu, aby předložily za přítomnosti společnosti Degussa část své argumentace týkající se úlohy posledně uvedené. Požádaly proto úředníka pro slyšení o uspořádání nového slyšení, aby mohly předložit ústně tuto část své argumentace, kterou nepředložily na slyšení dne 10. a 11. listopadu 2008.
- 15 Úředník pro slyšení tuto žádost o další slyšení zamítl dopisem ze dne 3. února 2009 s odůvodněním, že právo být vyslechnut je odvozeno od oznámení námitek a lze jej přiznat jen jednou. Úředník pro slyšení však navrhovatelkám umožnil, aby doplnily písemně ve lhůtě, kterou jim stanovil, svou argumentaci týkající se úlohy společnosti Degussa.
- 16 V článku 1 písm. f) sporného rozhodnutí dospěla Komise k závěru, že se SKW Holding účastnila dotčeného protiprávního jednání od 30. srpna 2004 do 16. ledna 2007 a že SKW se účastnila dotčeného protiprávního jednání od 22. dubna 2004 do 16. ledna 2007. Co se týče společnosti SKW, z bodu 226 odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplývá, že Komise měla za to, že se zaměstnanci této společnosti v uvedeném období přímo podíleli na dohodách nebo jednáních ve vzájemné shodě sporné kartelové dohody. Co se týče společnosti SKW Holding, z bodu 245 odůvodnění uvedeného rozhodnutí vyplývá, že od 30. srpna 2004 do 16. ledna 2007 vlastnila 100 % kapitálu společnosti SKW a z důvodů uvedených v bodech 245 až 250 odůvodnění tohoto rozhodnutí měla Komise za to, že je součástí stejné hospodářské jednotky, a že SKW tedy může nést odpovědnost za porušení pravidel hospodářské soutěže, kterého se posledně uvedená dopustila.
- 17 V článku 2 písm. f) sporného rozhodnutí Komise uložila navrhovatelkám, jakož i společnosti Arques Industries AG, později společnosti Gigaset AG kvůli jejich účasti na sporném protiprávním jednání v období od 30. srpna 2004 do 16. ledna 2007 pokutu ve výši 13,3 milionu eur a určila, že jsou

solidárně odpovědné za zaplacení této pokuty. Kromě toho v čl. 2 písm. g) tohoto rozhodnutí uložila za období od 22. dubna 2004 do 30. srpna 2004 společností Degussa, AlzChem Hart GmbH a SKW, které byly všechny určeny za solidárně odpovědné, pokutu ve výši 1,04 milionu eur.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 18 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 1. října 2009 SKW Holding a SKW navrhovaly zrušení sporného rozhodnutí v rozsahu, v němž se jich týká, a podpůrně zrušení či snížení pokut, které jim byly tímto rozhodnutím uloženy.
- 19 Na podporu své žaloby předložily žalobkyně šest žalobních důvodů vycházejících zaprvé z porušení jejich práva být vyslechnuty, zadruhé z nesprávného použití článku 81 ES, zatřetí z porušení povinnosti uvést odůvodnění, začtvrté z porušení zásady rovného zacházení, zapáté z porušení článků 7 a 23 nařízení č. 1/2003, jakož i zásady proporcionality a legality trestů a zašesté z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003.
- 20 Tribunál žalobu v plném rozsahu zamítl.

Návrhová žádání účastnic v řízení o kasačním opravném prostředku

- 21 Společnosti SKW a SKW Holding navrhují, aby Soudní dvůr:
  - zrušil napadený rozsudek v plném rozsahu, jelikož zamítl návrhy navrhovatelek, a vyhověl v plném rozsahu návrhům vzneseným v prvním stupni;
  - podpůrně, částečně zrušil napadený rozsudek;
  - podpůrněji, snížil podle svého uvážení pokuty, které jim byly uloženy v čl. 2 písm. f) a g) sporného rozhodnutí;
  - a ještě podpůrněji, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc Tribunálu a
  - uložil odpůrkyni náhradu nákladů řízení.
- 22 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:
  - zamítl kasační opravný prostředek a
  - uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- 23 Na podporu svého kasačního opravného prostředku se navrhovatelky dovolávají čtyř důvodů kasačního opravného prostředku.
- 24 První důvod kasačního opravného prostředku se týká porušení práva být vyslechnuty, jakož i zásady proporcionality a zásady „zákazu předjímacího hodnocení důkazů“. Druhý důvod kasačního opravného prostředku vychází z porušení článků 101 SFEU a 296 SFEU. Třetí důvod kasačního opravného prostředku vychází z toho, že Komise neurčila podíly pokut jednotlivých solidárních dlužníků této pokuty. Čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku vychází v podstatě z porušení čl. 48 odst. 2 prvního pododstavce jednacího řádu Tribunálu.

K druhému důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícímu z porušení článků 101 SFEU a 296 SFEU

Argumentace účastnic řízení

- 25 První částí druhého důvodu kasačního opravného prostředku, který je třeba přezkoumat nejdříve, navrhovatelky vytýkají Tribunálu, že porušil článek 101 SFEU tím, že nesplnil povinnost, vyplývající z bodu 74 rozsudku ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise (C-97/08 P, EU:C:2009:536), zohlednit všechny relevantní skutečnosti, které se týkají hospodářských, organizačních a právních vztahů mezi společnostmi SKW Holding a společnostmi SKW, aby určil, že společnost SKW Holding je odpovědná za jednání společnosti SKW.
- 26 Konkrétně navrhovatelky vytýkají Tribunálu, že dostatečně nezohlednil základní hospodářské okolnosti věci, a to chybějící hospodářský zájem společnosti SKW Holding na kartelové dohodě, povahu vztahů mezi navrhovatelkami a společnostmi Degussa, či dokonce skutečnost, že i po prodeji společnosti SKW společnosti SKW Holding měla Degussa ve společnosti SKW nadále hospodářské zájmy a kontrolní prostředky, což představuje hlavní důkaz, že Degussa mohla vykonávat rozhodující vliv na SKW.
- 27 Druhou částí druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky uvádějí, že Tribunál porušil článek 296 SFEU tím, že zejména v bodech 117 až 119 a 140 napadeného rozsudku konstatoval, že se Komise dopustila pochybení, když neodpověděla na argumentaci navrhovatelek, která měla zpochybnit odpovědnost společnosti SKW Holding za jednání společnosti SKW, avšak nezrušil sporné rozhodnutí z důvodu, že dané odůvodnění sporného rozhodnutí je nadbytečné.
- 28 Podle navrhovatelek nemůže být toto odůvodnění považováno za nadbytečné, jelikož poukázalo na zásadní okolnost za účelem celkového posouzení vlivu, který měla mateřská společnost na svou dceřinou společnost.
- 29 Navíc zacházení s uvedenou argumentací poukazuje na skutečnost, že Tribunál přiznává nedostatečně význam základnímu právu podniků na to, aby Komise věnovala dostatečnou pozornost důkazům v jejich prospěch, které předkládají za účelem vyvrácení údajného rozhodujícího vlivu. Je totiž podstatné, aby Komise důkladně přezkoumala všechny tyto okolnosti svědčící v jejich prospěch, jak to Soudní dvůr připomenul v rozsudku ze dne 20. ledna 2011, General Química a další v. Komise (C-90/09 P, EU:C:2011:21).
- 30 V projednávaném případě měl Tribunál konstatovat, že Komise tím, že pouze stručně uvedla, že SKW Holding vykonávala rozhodující vliv na SKW v období od 30. srpna 2004 do 16. ledna 2007, nezohlednila a nezhodnotila vyčerpávajícím způsobem všechny relevantní skutečnosti týkající se hospodářských, organizačních a právních vztahů mezi společnostmi SKW a její bývalou mateřskou společností Degussa.
- 31 Komise uvádí, že druhý důvod kasačního opravného prostředku je nepřijatelný, jelikož tímto důvodem navrhovatelky zpochybňují posouzení Tribunálu týkající se důkazů, které mu byly předloženy. Komise dodává, že tento důvod kasačního opravného prostředku je každopádně neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

- 32 První částí svého druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky v podstatě vytýkají Tribunálu, že při posouzení výkonu rozhodujícího vlivu společnosti SKW Holding na SKW nedostatečně zohlednil některé skutkové okolnosti a zejména hospodářský zájem, který Degussa nadále měla při řízení své bývalé dceřiné společnosti SKW.

- 33 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že příslušný ke zjišťování a posuzování skutkového stavu a v zásadě k posuzování důkazů, které přijal na podporu tohoto skutkového stavu, je jen Tribunál. Pokud byly tyto důkazy získány řádně a byly dodrženy obecné právní zásady a procesní pravidla použitelná v oblasti důkazního břemene a provádění důkazů, přísluší pouze Tribunálu posoudit hodnotu, kterou je třeba přiznat důkazům, které mu byly předloženy. Takové posouzení tudíž nepředstavuje s výhradou případu zkreslení těchto důkazů právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora (rozsudek ze dne 9. července 2015, InnoLux v. Komise, C-231/14 P, EU:C:2015:451, bod 59 a citovaná judikatura).
- 34 V projednávaném případě je nutno konstatovat, že navrhovatelky pouze zpochybňují posouzení skutkových okolností, které provedl Tribunál, pokud jde o výkon rozhodujícího vlivu společnosti SKW Holding na SKW, avšak nevytýkají mu, že tyto důkazy zkreslil.
- 35 Za těchto podmínek musí být první část druhého důvodu kasačního opravného prostředku odmítnuta jako nepřijatelná.
- 36 Druhou částí druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky vytýkají Tribunálu, že porušil článek 296 SFEU tím, že nezrušil sporné rozhodnutí, i když v něm Komise neuvedla, z jakých důvodů se domnívá, že důkazy předložené navrhovatelkami nejsou dostatečné k tomu, aby vyvrátily domněnku výkonu rozhodujícího vlivu společnosti SKW Holding na SKW.
- 37 V tomto ohledu je třeba připomenout, že otázka, zda Tribunál mohl právem dospět k závěru, že Komise nesplnila povinnost uvést odůvodnění, představuje právní otázku, která podléhá přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. listopadu 2008, Nizozemsko v. Komise, C-405/07 P, EU:C:2008:613, bod 44; ze dne 3. září 2009, Moser Baer India v. Rada, C-535/06 P, EU:C:2009:498, bod 34, jakož i ze dne 16. února 2012, Rada a Komise v. Interpipe Niko Tube a Interpipe NTRP, C-191/09 P a C-200/09 P, EU:C:2012:78, bod 108).
- 38 Druhá část projednávaného důvodu kasačního opravného prostředku je tudíž přípustná.
- 39 Úvodem je třeba připomenout, že povinnost uvést odůvodnění stanovená v čl. 296 odst. 2 SFEU je podstatnou formální náležitostí, která musí být odlišena od otázky opodstatněnosti odůvodnění, která spadá pod legalitu sporného aktu po meritorní stránce. Odůvodnění rozhodnutí je totiž formálním vyjádřením důvodů, na kterých toto rozhodnutí spočívá. Jestliže jsou tyto důvody stíženy vadami, je jimi stížena legalita rozhodnutí z meritorního hlediska, avšak nikoli jeho odůvodnění, které může být dostačující, i když obsahuje vadné důvody. Z toho vyplývá, že vytýkané skutečnosti a argumenty směřující ke zpochybnění opodstatněnosti aktu nejsou relevantní v rámci důvodu kasačního opravného prostředku, který se týká porušení článku 296 SFEU (rozsudek ze dne 18. června 2015, Ipatau v. Rada, C-535/14 P, EU:C:2015:407, bod 37 a citovaná judikatura).
- 40 Je třeba rovněž připomenout, že ačkoli musí z odůvodnění unijního aktu vyžadovaného článkem 296 odst. 2 SFEU jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, který daný akt vydal, tak aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a aby mohl Soudní dvůr vykonávat přezkum, není potřeba, aby toto odůvodnění uvádělo veškeré relevantní skutkové nebo právní okolnosti. Splnění povinnosti uvést odůvodnění musí být dále posuzováno nejen s ohledem na znění aktu, ale rovněž s ohledem na jeho kontext a na všechna právní pravidla upravující dotčenou oblast (rozsudek ze dne 16. června 2015, Gauweiler a další, C-62/14, EU:C:2015:400, bod 70 a citovaná judikatura).
- 41 V projednávaném případě je třeba mít za to, že tím, že Tribunál v bodech 139 až 144 napadeného rozsudku konstatoval, že Komise splnila povinnost uvést odůvodnění, která se na ni vztahuje, pouze správně použil zásady připomenuté v bodech 39 a 40 tohoto rozsudku.

- 42 Ze sporného rozhodnutí totiž vyplývá, že Komise v bodě 245 odůvodnění tohoto rozhodnutí shledala, že SKW Holding je odpovědná za jednání společnosti SKW, když vycházela z toho, že SKW Holding vlastní 100 % kapitálu společnosti SKW, přičemž v bodě 246 odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedla, že domněnka, podle níž na základě tohoto vlastnictví SKW Holding skutečně vykonávala rozhodující vliv na SKW, byla potvrzena několika dalšími skutečnostmi.
- 43 Komise následně v bodech 247 až 250 odůvodnění sporného rozhodnutí odmítla každý argument, který navrhovatelky s cílem vyvrátit domněnku skutečného výkonu rozhodujícího vlivu společnosti SKW Holding na SKW předložily v písemných připomínkách v odpovědi na oznámení námitek. Ve vztahu k argumentu vycházejícímu z toho, že SKW Holding nevěděla o protiprávním jednání, Komise v bodě 247 odůvodnění tohoto rozhodnutí odkázala na podrobné odůvodnění již uvedené v bodě 224 odůvodnění uvedeného rozhodnutí, tj. odůvodnění, podle něhož se odkaz na rozhodující vliv, který SKW Holding údajně vykonávala na společnost SKW, nemá chápat v tom smyslu, že jí vytýkala, že využila svůj vliv k tomu, aby podněcovala svou dceřinou společnost k účasti na protiprávním jednání nebo alespoň že nevyužila tohoto vlivu, aby zabránila této účasti. Co se týče argumentu vycházejícího ze skutečnosti, že SKW Holding neměla žádný hospodářský zájem na dotčené kartelové dohodě, jelikož měla úlohu obchodního zástupce společnosti Degussa, Komise v bodě 248 odůvodnění sporného rozhodnutí tento argument vyvrátila, když vycházela ze znění smlouvy o dodávkách a poskytnutí služeb uvedené v bodech 28 a 31 odůvodnění tohoto rozhodnutí, podle něhož žádná ze smluvních stran nejednala na účet druhé. Pokud jde o argument, podle něhož úloha společnosti SKW Holding ve společnosti SKW byla omezena pouze na finanční investice, Komise v bodě 250 odůvodnění uvedeného rozhodnutí měla za to, že s ohledem na judikaturu Soudního dvora uvedenou v tomtéž rozhodnutí, nemůže tento argument zpochybnit domněnku týkající se skutečného výkonu rozhodujícího vlivu společnost SKW Holding na SKW.
- 44 Tribunál se tedy nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 145 napadeného rozsudku konstatoval, že Komise splnila povinnost uvést odůvodnění.
- 45 Takový závěr nemůže být zpochybněn okolností, kterou uvádějí navrhovatelky, podle níž Komise nezohlednila při přijetí sporného rozhodnutí jejich vyjádření týkající se dopisu zaměstnance společnosti SKW, z něhož Komise v oznámení námitek vyvodila, že zaměstnanci společnosti SKW Holding věděli o dotčené kartelové dohodě.
- 46 Jak totiž Tribunál správně uvedl v bodech 118, 119 a 140 napadeného rozsudku, taková okolnost nemůže prokázat, že tento orgán nesplnil povinnost uvést odůvodnění, jelikož Komise za účelem přijetí závěru, že SKW Holding měla skutečně rozhodující vliv na jednání společnosti SKW na trhu, vycházela jednak ze skutečnosti, že SKW Holding vlastnila 100 % kapitálu společnosti SKW, a jednak ze skutečnosti, že tento orgán uvedl v bodě 246 odůvodnění sporného rozhodnutí několik dalších okolností, které se ukázaly, že jsou správné a dostačující k tomu, aby prokázaly závěr o výkonu rozhodujícího vlivu společnosti SKW Holding na společnosti SKW.
- 47 S ohledem na výše uvedené musí být druhý důvod kasačního opravného prostředku zamítnut jako zčásti nepřijatelný a zčásti neopodstatněný.

Třetí a čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku vycházející z toho, že Komise neurčila podíly pokuty uložené sporným rozhodnutím připadající na jednotlivé solidární spoludlužníky této pokuty a vycházející z porušení čl. 48 odst. 2 prvního pododstavce jednacího řádu Tribunálu

- 48 Třetím důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelky uvádějí, že Tribunál porušil zásady jasnosti sankcí a personalit trestů a sankcí tím, že nezrušil sporné rozhodnutí bez ohledu na skutečnost, že Komise nestanovila podíl solidární pokuty, který měla nést každá z dotčených

společností v rámci vztahů se svými solidárními spoludlužníky, a to v rozporu se zásadami uvedenými v bodech 153 a 164 rozsudku ze dne 3. března 2011, Siemens a VA Tech Transmission & Distribution v. Komise (T-122/07 až T-124/07, EU:T:2011:70).

- 49 Čtvrtým důvodem kasačního opravného prostředku směřujícím proti bodům 126 až 130 napadeného rozsudku vytýkají navrhovatelky Tribunálu, že měl za to, že argumentace uvedená k tomuto bodu před Tribunálem je nová, a je tedy nepřipustná ve smyslu čl. 48 odst. 2 prvního pododstavce jednacího řádu Tribunálu ve znění platném před 1. červencem 2015.
- 50 Co se týče třetího důvodu kasačního opravného prostředku, Soudní dvůr již v tomto ohledu rozhodl ve věci kasačního opravného prostředku proti rozsudku ze dne 3. března 2011, Siemens a VA Tech Transmission & Distribution v. Komise (T-122/07 až T-124/07, EU:T:2011:70), na který odkazují navrhovatelky, že sankční pravomoc Komise se nevztahuje na určení samotných podílů pokuty připadajících na každého solidárního spoludlužníka v rámci jejich vzájemných vztahů, avšak přísluší vnitrostátním soudům, aby tyto podíly určily, při dodržení unijního práva, podle vnitrostátního práva použitelného na spor (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. dubna 2014 Komise a další v. Siemens Österreich a další, C-231/11 P až C-233/11 P, EU:C:2014:256, body 58 a 67).
- 51 Nelze tedy Tribunálu vytýkat, že nezrušil sporné rozhodnutí z důvodu, že Komise nestanovila samotné podíly pokuty každého solidárního spoludlužníka v rámci jejich vzájemných vztahů.
- 52 Třetí důvod kasačního opravného prostředku musí být tudíž zamítnut jako neopodstatněný.
- 53 Vzhledem k výše uvedenému nemůže čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku, kterým navrhovatelky vytýkají Tribunálu, že odmítl na základě čl. 48 odst. 2 prvního pododstavce svého jednacího řádu jako nepřipustnou jejich argumentaci týkající se nestanovení uvedených podílů v napadeném rozhodnutí, v každém případě vést ke zrušení napadeného rozsudku, a musí být tedy zamítnut jako irelevantní.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícímu z porušení práva být vyslechnut, jakož i ze zásad proporcionality a „zákazu předjímacího hodnocení důkazů“

Argumentace účastnic řízení

- 54 Prvním důvodem kasačního opravného prostředku směřujícím proti bodům 35 až 63 napadeného rozsudku vytýkají navrhovatelky Tribunálu, že se dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že zamítnutí úředníka pro slyšení uspořádat neveřejné slyšení během správního řízení neporušilo jejich právo být vyslechnuty.
- 55 Uvádí, že takové zamítnutí představuje porušení procesního práva sdělit užitečně a vyčerpávajícím způsobem své stanovisko ke skutečnostem, jak písemně, tak i ústně na slyšení, tj. právo, které převládá ve správním řízení. Komisi totiž přísluší, aby vyhověla žádosti o neveřejné slyšení zejména tehdy, má-li jednak jako v projednávaném případě dotčená společnost v úmyslu zpochybnit závěr o rozhodujícím vlivu této společnosti na svou dceřinou společnost a jednak by byla samotná existence této společnosti ohrožena slyšením za přítomnosti ostatních, rovněž vyšetřovaných, společností.
- 56 Navrhovatelky se domnívají, že i když Tribunál, stejně jako Komise, správně zvážil dotčené zájmy, a to jednak zájem podniků, jejichž důvěrné informace nemohou být zveřejněny, a jednak zájem jiných podniků na možnosti obhajoby proti případným skutečnostem v jejich neprospěch, provedl v projednávaném případě zcela nepřiměřené posouzení těchto zájmů v jejich neprospěch.

- 57 Jelikož podle navrhovatelek mohlo správní řízení vést k odlišnému výsledku, pokud by měly možnost na neveřejném slyšení předložit argumentaci týkající se úlohy společnosti Degussa, měl Tribunál zrušit sporné rozhodnutí.
- 58 Tím, že Tribunál v bodě 53 napadeného rozsudku rozhodl, že tato argumentace nemohla zprostit navrhovatelky odpovědnosti, porušil „zásadu zákazu předjímacího hodnocení důkazů“ a vycházel z nesprávných důkazů, které jej vedly k nesprávnému posouzení důkazní hodnoty uvedené argumentace.
- 59 Komise tvrdí, že tento důvod kasačního opravného prostředku musí být odmítnut jako nepřijatelný, jelikož tímto důvodem navrhovatelky zamýšlejí zpochybnit skutková zjištění Tribunálu, jakož i jeho posouzení důkazů, nebo v každém případě zamítnut jako neopodstatněný, jelikož navrhovatelky měly během správního řízení dostatek příležitostí sdělit svůj názor na úlohu společnosti Degussa v kartelové dohodě. V tomto ohledu Komise rovněž uvádí, že musí umožnit jakémukoli podniku, proti kterému by mohla být na slyšení vznesena obvinění, aby byl na tomto slyšení přítomen, aby mu umožnila seznámit se se skutečnostmi, které mohou vést Komisi k tomu, aby proti němu vznesla dodatečné námitky, a jednak aby se mohl bránit.

Závěry Soudního dvora

- 60 Prvním důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelky vytýkají Tribunálu, že v bodě 63 napadeného rozsudku dospěl k závěru, že Komise a úředník pro slyšení dostatečně zohlednily nezbytnost dodržet jejich právo být vyslechnuty, když odmítli vyhovět jejich žádosti o uspořádání neveřejného slyšení, na němž se navrhovatelky chtěly vyjádřit k postavení společnosti SKW vůči společnosti Degussa.
- 61 Úvodem je třeba připomenout a vyplývá to i z bodu 56 tohoto rozsudku, že navrhovatelky nepopírají, že jak Tribunál rozhodl v bodě 39 napadeného rozsudku, přísluší úředníkovi pro slyšení, když musí posoudit možnost uspořádat neveřejné slyšení, aby vyvážil ochranu práv na obhajobu podniku stíhaného za údajné porušení pravidel hospodářské soutěže unijního práva s legitimním zájmem třetích osob nebo podniků, které poskytly informace nebo důkazy v souvislosti s tímto údajným protiprávním jednáním, na ochraně jejich obchodního tajemství nebo jiných důvěrných informací.
- 62 V rámci tohoto důvodu kasačního opravného prostředku jsou tedy kritizovány pouze podmínky, na jejichž základě Tribunál vyvážil dotčené zájmy.
- 63 V tomto ohledu je znění bodu 62 napadeného rozsudku následující:
- „Na závěr je třeba uvést, že se jeví, že žalobkyně nepřihlíží ke skutečnosti, že jejich argumentace týkající se úlohy společnosti Degussa v kartelové dohodě po jejím převodu celého kapitálu společnosti SKW, jakož i jejich žádost, aby se o této argumentaci nedozvěděla Degussa, vyžadovala zvážení požadavků vyplývajících z práv na obhajobu žalobkyň a práv společnosti Degussa, jakož i zvážení jednotlivých zájmů těchto podniků. Skutečnosti uvedené v bodech 24 až 32 [napadeného rozsudku] prokazují, že úředník pro slyšení provedl takové zvážení teprve poté, co vyslechl vysvětlení žalobkyň k obsahu této argumentace a jeho údajnému významu pro jejich obhajobu. Navíc z úvah uvedených výše vyplývá, že úředník pro slyšení dospěl správně k závěru, že nebylo odůvodněné upřednostnit ochranu práv žalobkyň na obhajobu, a souhlasit s případným porušením obdobných práv společnosti Degussa.“
- 64 Z bodu 62 napadeného rozsudku vyplývá, že při zvážení dotčených zájmů Tribunál měl v podstatě za to, že práva navrhovatelek na obhajobu nemohou mít přednost před právy společnosti Degussa. V tomto ohledu měl v bodech 58 a 59 tohoto rozsudku za to, že aby byla dodržena práva na obhajobu společnosti Degussa, musí být posledně uvedené umožněno se na slyšení okamžitě seznámit s obviněními, která se jí týkají a která mohou navrhovatelky předložit a ústně na ně odpovědět.

- 65 Z bodu 55 napadeného rozsudku, jakož i z bodů 9 a 10 tohoto rozsudku vyplývá, že argumentace, kterou si navrhovatelky přály předložit neveřejně, se týkala úlohy společnosti Degussa v období, které následovalo poté, co společnost Degusa převedla SKW na společnost SKW Holding. Komise nevyšetřovala společnost Degussa v souvislosti s tímto obdobím ke dni slyšení ani později.
- 66 Z těchto důvodů je třeba konstatovat, že než úředník pro slyšení odmítl vyhovět žádosti navrhovatelek o uspořádání neveřejného slyšení, zohlednil práva na obhajobu společnosti Degussa, ačkoli se tato společnost nemohla dovolávat těchto práv, jelikož měla během uvedeného období postavení třetí osoby v řízení.
- 67 V tomto ohledu skutečnost, že některé informace oznámené Komisi, pokud by vyhověla žádosti o neveřejné slyšení, by mohly být takové povahy, že by mohly následně Komisi umožnit, aby shledala společnost Degussa odpovědnou za dotčené protiprávní jednání za delší období než původně předpokládané období, není relevantní, jelikož v každém případě a jak uvedl generální advokát v bodě 60 svého stanoviska, Komise by byla povinna v takovém případě zaslat společnosti Degussa dodatečné oznámení námitek, které by umožnilo uvedené společnosti předložit připomínky k takovým skutečnostem.
- 68 Tribunál se tedy dopustil nesprávného právního posouzení a porušil právo navrhovatelek být vyslechnuty tím, že měl za to, že úředník pro slyšení mohl odmítnout uspořádat neveřejné slyšení z důvodu, že takové slyšení by se nepříznivě dotklo práv společnosti Degussa na obhajobu.
- 69 Podle ustálené judikatury Soudního dvora však k tomu, aby porušení práva na obhajobu vedlo ke zrušení napadeného aktu, je třeba, aby v případě, že by k této vadě nedošlo, mohlo řízení dospět k jinému výsledku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. července 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 79, jakož i citovaná judikatura), což přísluší prokázat dotčenému podniku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. června 2006, SGL Carbon v. Komise, C-308/04 P, EU:C:2006:433, bod 98).
- 70 V tomto ohledu je třeba uvést, že v bodě 53 napadeného rozsudku Tribunál dospěl k závěru, že i kdyby se tvrzení navrhovatelek o vlivu společnosti Degussa na jednání společnosti SKW považovalo za prokázané, není relevantní v souvislosti s otázkou jejich odpovědnosti za sporné protiprávní jednání.
- 71 Navrhovatelky zpochybňují tento závěr a uvádí, že důkaz o přetrvávající kontrole společnosti Degussa nad SKW po převodu této společnosti na společnost SKW Holding mohl v každém případě zpochybnit rozhodující vliv posledně uvedené na SKW, zejména s ohledem na skutečnost, že SKW Holding byla pouze finančním investorem mimo odvětví, který získal obchodní podnik specializovaný v oblasti chemie.
- 72 Tato argumentace nemůže být přijata. Jak vyplývá v podstatě z bodů 43, 119 a 120 napadeného rozsudku, Tribunál konstatoval v rámci posouzení skutkového stavu, že rozhodnutí, že SKW Holding je odpovědná za sporné protiprávní jednání, může být v každém případě založeno na několika okolnostech, které jsou podle Tribunálu jako takové dostačující k přijetí závěru, že SKW Holding měla rozhodující vliv na SKW. S ohledem na tento závěr Tribunál mohl dospět k závěru, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení, zejména v bodech 48, 49 a 52 napadeného rozsudku, na které odkazuje v bodě 53 téhož rozsudku, že za účelem zpochybnění tohoto rozhodnutí o odpovědnosti měla SKW Holding prokázat, že nemá takový vliv, takže otázka, zda jiná entita, jako např. Degussa, vykonává rozhodující vliv, není relevantní.
- 73 V rozsahu, v němž navrhovatelky dále vytýkají Tribunálu, že porušil „zásadu zákazu předjímajícího hodnocení důkazů“, rovněž nemůže jejich argumentace uspět. Tím, že Tribunál konstatoval, že i kdyby se tvrzení navrhovatelek o vlivu společnosti Degussa na jednání společnosti SKW, považovalo za prokázané, nebylo relevantní pro otázku jejich odpovědnosti za sporné protiprávní jednání, se

Tribunál nedopustil předjímacího hodnocení důkazů, avšak pouze odmítl jejich argumentaci týkající se vlivu společnosti Degussa na jednání společnosti SKW, když se domníval, že tento vliv byl ve prospěch navrhovatelek prokázán.

- 74 Navíc je třeba uvést, že v bodech 214 až 228 napadeného rozsudku, na které odkazuje bod 56 téhož rozsudku, Tribunál odmítl vyhovět žalobnímu důvodu navrhovatelek vycházejícímu ze skutečnosti, že Komise údajně protiprávně zamítla uznat v jejich prospěch polehčující okolnosti, které měly tyto navrhovatelky v úmyslu uvést na neveřejném slyšení, jak vyplývá z bodu 53 uvedeného rozsudku.
- 75 Navrhovatelky tudíž neprokázaly, že řízení zahájené proti nim mohlo vést k jinému výsledku, kdyby k předmětné vadě nedošlo.
- 76 Navíc z bodů 31, 33 a 62 napadeného rozsudku, jejichž znění je připomenuto v bodě 15 tohoto rozsudku, vyplývá, že následně po uzavření nové smlouvy o dodávkách mezi společnostmi SKW a společností Degussa, tj. v okamžiku, kdy již nebylo pro navrhovatelky obtížné předložit argumentaci o úloze společnosti Degussa, mohly navrhovatelky předložit Komisi písemné připomínky.
- 77 Z toho vyplývá, že první důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut.
- 78 Z výše uvedeného vyplývá, že žaloba musí být zamítnuta v plném rozsahu.

K nákladům řízení

- 79 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný.
- 80 Podle čl. 138 odst. 1 téhož jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 81 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a SKW a SKW Holding neměly ve věci úspěch, je třeba určit, že ponесou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Komisí.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) Kasační opravný prostředek se zamítá.**
- 2) Společnosti SKW Stahl-Metallurgie GmbH a SKW Stahl-Metallurgie Holding AG ponесou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.**

Podpisy.